

Το πρώτο βήμα. Μια ιστορία για την Αρχή

“Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή”

Υπάρχουν έννοιες και λέξεις στη γλώσσα μας τόσο καθημερινές και τόσο συνηθισμένες που καμιά φορά ακόμα και όσοι εκπαιδεύονται στην τέχνη του αποσυμβολισμού, τις προσπερνούν και δεν τις αντιμετωπίζουν ως συμβολικές ή αλληγορικές.

Ως τέτοια έννοια αναγνώρισα αυτή της αρχής.

Πολλές και διαφορετικές σκέψεις μας φέρνει στο μυαλό η λέξη. Είναι όμως εύκολο να την καθορίσουμε ως έννοια; Τι είναι η αρχή; Ποια είναι η αρχή; Τι συνιστά μια αρχή; Για να τοποθετήσω τα όρια σε ένα πιο στενά καθορισμένο πλαίσιο θα κάνω μια προσπάθεια να μιλήσω για την υπογραφή της αρχής, δηλαδή το πρώτο βήμα. Και λέω πρώτο βήμα και όχι πρώτο στάδιο γιατί η ανάλυση αφορά το ενεργητικό φαινόμενο και όχι την παθητική αλλαγή κατάστασης στην οποία ίσως μπορεί να βρεθεί κανείς.

Εννοιολογικά η λέξη “αρχή” μας ταξιδεύει σε πολλούς δρόμους. Ως αρχή εννοούμε το τοπικό ή χρονικό σημείο από όπου αρχίζει κάτι (αρχή του μήνα, αρχή του δρόμου), ακόμα χρησιμοποιούμε τη λέξη για την πρωταρχική αιτία μιας κατάστασης (αρχή της επιτυχίας ή του τέλους). Για να κάνουμε τα πράγματα πιο σύνθετα με την ίδια λέξη δείχνουμε την προέλευση (όπως πχ στην κοσμολογία- αρχή του κόσμου) αλλά και τους θεμελιακούς κανόνες στις επιστήμες και στην τέχνη (πχ αρχή των συγκοινωνούντων δοχείων). Η λέξη “αρχή”, συχνά εμφανιζόμενη στον πληθυντικό (“οι αρχές” δηλαδή) περιγράφει τους βασικούς κανόνες που ρυθμίζουν την προσωπική ή την κοινωνική συμπεριφορά μας, άρα οι αρχές μας είναι κατά κάποιο τρόπο συνώνυμο του ηθικού μας κώδικα. Ακόμη θα συναντήσουμε πολύ συχνά τη λέξη “αρχή” να χρησιμοποιείται για να δείξει ένα όρο ή μια βασική προϋπόθεση κοινά αποδεκτή ή προσυμφωνημένη (όπως η αρχή της αυτοδιάθεσης).

Τα παραπάνω εξηγούνται εύκολα από την ετυμολογική προέλευση της λέξης από το “άρχω” που σήμαινε ταυτόχρονα είμαι ο πρώτος-αρχικός, ξεκινώ , οδηγώ , διοικώ , κυβερνώ και προστάζω. Ας είμαστε παρατηρητικοί όταν οι λέξεις μας διδάσκουν μέσα από την ετυμολογία τους.

Είναι φανερό πως άφησα για το τέλος, για λόγους έμφασης, την έννοια της εξουσίας. Συνήθως η λέξη “αρχή” λοιπόν, χρησιμοποιείται ως χαρακτηρισμός της δημόσιας κυρίως εξουσίας και των προσώπων που την ασκούν ή την εκπροσωπούν (αστυνομία, εκκλησία, εισαγγελία, κυβέρνηση κτλ.). Αυτά για το κοσμικό επίπεδο.

Φυσικά η σημασία της λέξης για την περιγραφή φαινομένων και εξουσιών άλλων επιπέδων πέραν του φυσικού, αντικατοπτρίζει την κοσμική. Μάλιστα η λέξη κάτω από ορισμένες περιπτώσεις γράφεται με κεφαλαίο άλφα δίνοντας έμφαση στην ιδιότητα ως προερχόμενη εκ των Άνω.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω τη σοβαρότητα και το περιεχόμενο που μπορεί να κουβαλάει μία και μόνη λέξη, αφού αυτή μας πληροφορεί ταυτόχρονα για τόπο, χρόνο, αιτία, καταγωγή, κανόνες φυσικού κόσμου, ηθικό κώδικα, προϋποθέσεις και ηγεσία. Δεν γνωρίζω πολλές τέτοιες λέξεις. Τι το κοινό έβλεπαν σε όλα τα παραπάνω, συνειδητά ή υποσυνείδητα οι πρόγονοι μας ώστε κατέληξαν να χρησιμοποιούν μία και μόνη λέξη για όλες αυτές τις καταστάσεις;

Τι σχέση τώρα μπορεί να έχουν όλα αυτά με τον T:.; Θεωρώντας γεγονός, ότι τα πάντα σχετίζονται με τον T:. και ειδικά με το τυπικό του 1ου βαθμού, μπορούμε να αλιεύσουμε πολλές σχέσεις και αναλογίες. Κρίνω όμως σκόπιμο να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Ποιό είναι το πρώτο βήμα; Πως μπαίνει κανείς στη Σ:.; και πως στο N:.;

Πόσες φορές δεν ακούσαμε κάποιον που όλοι του εύχονται καλή αρχή; Έχουμε σκεφτεί λοιπόν ότι για αυτόν, αυτό το σημείο που βρισκόταν, ίσως ήταν το τέλος ενός μεγάλου δρόμου και μια τεράστιας προσπάθειας, που κατέβαλε για να φτάσει ως εκεί; Το πρώτο βήμα στον T:. κρύβει ιστορία πίσω του, ξεχωριστή για τον καθένα. Ένα στοιχείο μόνο είναι κοινό. Αυτό που νιώσαμε.

Κάποτε κάναμε το πρώτο βήμα. Λένε πολλοί πως “Κάθε αρχή και δύσκολη” όμως ποιο ήταν συγκεκριμένα αυτό το πρώτο βήμα; Η κάθοδος στο διασκεπτήριο; Η ανακήρυξη από το Σεβ:.; Διδ:.; ; Μήπως η αίτηση; Η γνωριμία με τους πρώτους Τεκ:.;

Όποιο βήμα ή συμβάν ή ενέργεια και αν ήταν αυτή που πυροδότησε την αλληλουχία γεγονότων ώστε να βρεθούμε εδώ σήμερα, δεν αποτελεί παρά μόνο την κοσμική εκδήλωση της επιθυμίας μας. Σε υλικό επίπεδο η αρχή μπορεί να βρίσκεται όπου θέλετε. Σε ένα άλλο όμως επίπεδο η αρχή βρίσκεται σε αυτό το αίσθημα, ότι πρέπει να είμαστε εδώ. Η επιθυμία προϋπάρχει. Θα ήταν τουλάχιστον κουτό να ορίσουμε μια τέτοιου τύπου επιθυμία με τον κοσμικό τρόπο και να τη θεωρήσουμε αποτέλεσμα φυσικών αναγκών ή ότι άλλο. Φυσικά και δεν εννοώ μια τέτοια επιθυμία που απλά πηγάζει από τον πόνο των αναγκών. Μιλάω για κάτι ανώτερο που στην αρχή δεν το αισθανόμαστε έντονα, σιγά-σιγά όμως μεγαλώνει μέσα μας.

Μιλάω για μια επιθυμία που ίσως να μην είναι καν δικιά μας. Για μια σκέψη που όταν μας έρχεται στο μυαλό, συνοδεύεται από μια ζέστη στην καρδιά. Η αρχή δεν είναι στο πρώτο βήμα λοιπόν ακόμα και αν αυτό φαινομενικά αρχίζει την ροή των γεγονότων. Η αρχή είναι στη σκέψη ότι αυτό το βήμα πρέπει να γίνει.

Όπως και από το τυπικό μας προκύπτει, ο βηματισμός του Μαθ:.; ξεκινά πάντα με το αριστερό πόδι, αυτό της καρδιάς. Μια άποψη για αυτό είναι πως συμβολίζει ότι ο Μαθ:.; οδηγείται από το συναίσθημα. Πράγματι πιστεύω πως όλοι μας νιώσαμε κάτι που μας καλούσε και μας οδηγούσε σε αυτό το χώρο. Το συναίσθημα οδήγησε τα βήματα μας και νομίζω ότι κάναμε καλά που το ακολουθήσαμε. Επιπλέον το συναίσθημα είναι αυτό που μας κρατάει εδώ. Δεν μπορούμε πάντα να το εξηγήσουμε αλλά το νιώθουμε. Το νιώθουμε ανάμεσα στις Δύο Στήλες. Το

νιώθουμε στην Άλυσσο, στο Άνοιγμα και στο Κλείσιμο των Εργασιών μας και όχι μόνο τότε.

Πως αλλιώς να εξηγήσει κανείς την επιμονή μας; Πως να εξηγήσει την υπομονή μας; Κάθε Μαθ.: κάνει την υπέρβαση. Κάνει το πρώτο βήμα να ενωθεί με ανθρώπους που δεν γνωρίζει, που ίσως έχει ακούσει διάφορα για αυτούς θετικά ή αρνητικά αλλά όμως πάει, γιατί έτσι νιώθει. Στη συνέχεια συνειδητοποιεί ότι η μύηση είναι απλά μια αρχή και αυτή, για την υπόλοιπη πορεία του. Μένει και κάνει υπομονή και διδάσκεται χωρίς να το αντιλαμβάνεται πολύ συχνά. Τι τον κρατά; Αυτό το συναίσθημα. Το ίδιο που εκφράζεται με το αριστερό πρώτο βήμα.

Σε αυτή την ιστορία της “αρχής” καλό είναι να μην λησμονούμε ότι πολύ συχνά η αρχή δεν είναι ευδιάκριτη. Δεν είναι όλα πάντα τόσο σαφή όσο το να χτυπήσουμε την πόρτα και να μπούμε. Καμιά φορά καταλαβαίνουμε ότι βρισκόμαστε κοντά στην αρχή αφού την εγκαταλείψουμε ή λίγο πριν την ξανασυναντήσουμε. Και τότε μαθαίνουμε αν κινούμαστε σε κύκλο που αρχή και το τέλος ταυτίζονται ή σε σπείρα, που μας βρίσκει λίγο βελτιωμένους σε κάθε γύρο που κάνουμε.

Θέλει λοιπόν θάρρος και πίστη γιατί σε μια τέτοιου είδους ανελικτική πορεία κάθε βήμα είναι το πρώτο βήμα.

Έτσι γίνεται και στην είσοδο στον Τ:. . Εκεί που κάτι αρχίζει κάτι άλλο τελειώνει. Περνάμε από ένα κόσμο σε ένα άλλο. Μήπως μοιάζουμε λοιπόν σαν τον τρελό που με το δισάκι του στον ώμο κάνει ένα βήμα προς τον γκρεμό από επιπολαιότητα; Νομίζω έχουμε πολλά κοινά με τον τρελό αλλά σίγουρα δεν μας οδηγεί η επιπολαιότητα. Το πιο αξιοσημείωτο είναι ότι ο τρελός με το βήμα της πίστης ταξιδεύει παντού.

Που είναι το παντού; Και πότε είναι; Με λίγη προσοχή θα διακρίνουμε ότι όσο αφορά το υλικό κομμάτι η έννοια της αρχής μπορεί να ορίζει όλο τον κόσμο αφού δίνει το που, το πότε και τους κανόνες. Αν δεν παρασυρθούμε και δεν αρχίσουμε να ερμηνεύουμε τον κόσμο ντετερμινιστικά μπορούμε να φιλοσοφήσουμε ίσως, πάνω στις επιπτώσεις που έχει η έννοια της αρχής στην αντίληψη μας ως προς την ύπαρξη μας.

Ο χρόνος για παράδειγμα είναι μία έννοια μέσα στην οποία είμαστε βαπτισμένοι. Ο χρόνος λέμε ότι άρχισε με τη μεγάλη έκρηξη. Κι όμως ακούμε πολλούς να ρωτούν “και τι υπήρχε πριν τη μεγάλη έκρηξη” και πόσο δύσκολο πράγματι είναι να εξηγήσουμε ότι η έννοια “πριν” δεν έχει νόημα αφού το πριν και το μετά τοποθετούνται πάνω στη γραμμή του χρόνου η οποία απλά δημιουργήθηκε τότε. Με λίγη προσοχή ίσως καταλάβουμε ότι το πριν και το μετά είναι πριν και μετά μόνο για μας που κινούμαστε πάνω στη γραμμή του χρόνου. Για κάποιον όμως που τη βλέπει από ψηλά ίσως οι έννοιες αυτές είναι αντίστοιχες με το δεξιά και αριστερά.

Έτσι λοιπόν λόγω της συγγένειας της με το χρόνο η έννοια της αρχής είναι και αυτή σχετική. Θα μπορούσε να βρίσκετε παντού. Η πρωτοχρονιά για παράδειγμα είναι η αρχή για ένα νέο έτος επειδή εμείς το ορίσαμε. Φυσικά επιλέχθηκε προσεκτικά η μέρα ώστε να συμπίπτει με αστρονομικά γεγονότα. Αυτά εξάλλου είναι που μας

έδωσαν και ένα τρόπο μέτρησης του χρόνου αλλά και μια πρώτη αντίληψη του κόσμου.

Σε ένα σύμπαν που τα πάντα είναι αιώνια, ο άνθρωπος πως νιώθει ότι έχει αρχή και τέλος; Φυσικά δεν είναι σίγουρος. Και αν άραγε το πρώτο βήμα για τον άνθρωπο είναι απλά η εκδήλωση της βούλησης του και η πραγματική αρχή - πηγή βρίσκεται στο ανεκδήλωτο επίπεδο της σκέψης και του συλλογισμού του, ποια μπορεί να είναι η έδρα της; Ποιο το πεδίο ύπαρξης της; Άραγε επηρεάζετε από το υλικό κομμάτι του σύμπαντος ή μήπως προέρχεται από κάπου αλλού;

Ίσως τα πράγματα γίνουν πιο ξεκάθαρα αν κρατώντας στο μυαλό μας ταυτόχρονα όλες τις έννοιες της αρχής αναλογιστούμε ότι υπό την επήρεια της αρχής, υπό τον χώρο, χρόνο, τους φυσικούς και ηθικούς νόμους και υπό την εξουσία της βρίσκεται η ύπαρξη.

Στο σημείο αυτό ας γίνει κατανοητό ότι η έννοια της εξουσίας δεν ορίζεται πάντα μέσω της επιβολής αλλά συχνά και ειδικότερα σε αυτή την περίπτωση, η εξουσία πηγάζει μέσα από τη συμβιωτική αλληλεπίδραση. Έτσι λοιπόν όπως κανένα όργανο στο σώμα δεν θεωρείται ότι έχει την εξουσία, παρόλα αυτά το σώμα - το όλο, ελέγχει τα όργανα μέσω των δικών τους αλληλεπιδράσεων, για την επιβίωση του και ως οντότητα και ως ανεξάρτητα τμήματα.

Για να επανέλθω, η ύπαρξη (αυτή δηλαδή που είναι υπό της αρχής) δεν έχει φτάσει στην ωριμότητα ώστε να περάσει από το Υπάρχειν στο Άρχειν και να συνδεθεί με την Αρχή. Έτσι για αυτή (για την ύπαρξη) το Όλο μέσα στο οποίο αναπτύσσεται μοιάζει διαιρεμένο. Παρόλα αυτά έχει την αίσθησή του χωροχρόνου, καθώς και την αίσθηση του ρυθμού για οδηγό. Αρκεί να βρει το βήμα λοιπόν, να συντονιστεί. Η πτώση του “υπό” (από την ύπαρξη - υπό της αρχής) οδηγεί στην Αρχή ως Ενότητα και όχι ως συνύπαρξη. Εύκολα εξάγουμε λοιπόν το συμπέρασμα πως ότι δεν βρίσκεται υπό της Αρχής είναι ανύπαρκτο ή εκτός του δικού μας κώνου γεγονότων. Η δε Αρχή αν και περιέχεται στην ύπαρξη δεν εντάσσεται σε αυτή καθώς δεν μπορεί να είναι υπό του εαυτού της και παραμένει για τις δικές μας μικρές εκδηλωμένες υπάρξεις πίσω από το πέπλο, εκεί που δεν βλέπουμε. Έτσι λοιπόν η επιθυμία - βούληση του Αρχιτέκτονα και η εκδήλωση της σκέψης του για την οικοδόμηση του έργου δεν βρίσκονται κάπου σε ένα ξεχωριστό αποθετήριο σχεδίων αλλά το ίδιο το έργο, το οικοδόμημα είναι φορέας του σχεδίου που εκπορεύεται από την Αρχή.

Το Αριστοτελικό “Εστί δ' εν πάση αρχή μία και ουσία” του οποίου η παραφθορά αποτελεί μία από τις πιθανές ετυμολογικές εξηγήσεις του όρου αλχημεία (αρχή μία, αρχημία), μας δίνει μια ιδέα ότι οι απόψεις περί Ενότητας δεν είναι πρόσφατες αλλά προέρχονται από πολύ αρχαιότερους από εμάς. Πολλοί πιστεύουν πως η ανακάλυψη από τους επιστήμονες των βασικών αρχών της φύσης και η αναζήτηση της ενιαίας κοσμολογικής θεωρίας, οδηγεί σταδιακά στην εξοικείωση με θέσεις που κάποτε θεωρούνταν μεταφυσικές. Κατά την προσωπική μου άποψη, σε εποχές που ο θόρυβος της τεχνολογίας και η ανθρώπινη αλαζονεία ήταν σε χαμηλότερα επίπεδα ίσως οι άνθρωποι να μπορούσαν να αφουγκραστούν καλύτερα και να κάνουν περισσότερα βήματα με πρώτο το αριστερό.

Στα πρώτα βήματα του πολιτισμού ο άνθρωπος όπως και το μωρό εμπιστευόταν το συναίσθημα. Η τάση μέσα στο παιδί το κάνει να σταθεί όρθιο και να μοιάσει στους γονείς του. Δεν γνωρίζει πώς, δεν γνωρίζει τι θα του συμβεί, ίσως να φοβάται, αλλά δεν σταματά να προσπαθεί και να πιστεύει. Ο Τέκ.: κάνει τα πρώτα του βήματα οδηγούμενος από τον Αδ.: Δοκ.: και τολμώ να πω ότι περνάει τις δοκιμασίες του παιδιού. Ξέρει όμως ότι τον κρατούν χέρια που μπορεί να τα εμπιστευθεί. Έτσι και οι πρώτοι επιστήμονες ένωσαν την εμπιστοσύνη στην Αρχή. Στη συνέχεια τι άλλαξε; Από παρατηρητές του κόσμου έγιναν ερευνητές με συγκεκριμένο στόχο. Πλέον αδυνατούν να δουν αυτά που είναι εκεί και βρίσκουν μόνο αυτά που ψάχνουν.

Αντίθετα οι αρχαίοι λαοί παρά τις μικρές διαφορές στα μοντέλα της κοσμογονίας τους, κατάφεραν να φωτίσουν τον κόσμο για εκατοντάδες χρόνια δείχνοντας το δρόμο. Ένα δρόμο μία κοινή αρχή και ένα κοινό στόχο.

Κάποια στιγμή ακολουθώντας τον Αδ.: Δοκ.: περάσαμε από δύσκολους και μετά από εύκολους δρόμους. Διδαχθήκαμε το Μ.:Β.: και μεταξύ άλλων αρχίσαμε να σμιλεύουμε, με τον προσωπικό μας ρυθμό, τον ακατέργαστο λίθο. Όπου και αν βρεθούμε, ότι και αν κάνουμε ας μην ξεχνάμε το δρόμο που μας έφερε εδώ. Ας μην ξεχνάμε την αλυσίδα γεγονότων, την αλυσίδα ανθρώπων. Τα σημάδια, τις κακοτοπιές, τις εμπειρίες και ότι μας έκανε αυτό που είμαστε. Όσο θυμόμαστε από που προερχόμαστε θα είναι ευκολότερο να κρατήσουμε σταθερό το ρυθμό και να φτάσουμε εκεί που στοχεύουμε. Εξάλλου εμείς είμαστε ταξιδιώτες αλλά ο Λόγος του ταξιδιού μας βρίσκειτε στην Αρχή του, περίπου όπως ήταν και του Οδυσσέα.